Міністерство освіти і науки України Чернігівський промислово-економічний коледж Київського національного університету технологій та дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ	
Заступник директора з	HP
С.В.Бондар	енко
20	p.

Методичні вказівки щодо організації самостійної роботи студентів з дисципліни Іноземна мова (за професійним спрямуванням) для студентів спеціальності 5.02020701 «Дизайн» на основі повної загальної середньої освіти

Укладач	Мороз Ю.М.
Розглянуто на засіданні	
циклової комісії гуманітарних та	
соціально-економічних дисциплін	
Протокол № від 20 року	
Голова циклової комісії	Л.М. Чубич

ПРЕДМЕТ І МЕТА ДИСЦИПЛІНИ, ЇЇ МІСЦЕ І РОЛЬ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Враховуючи зростаючи потреби в спілкуванні та співпраці між країнами і людьми з різними мовами та культурними традиціями, нова освітня система в Україні вимагає суттєвих змін у підході до викладання, оновлення змісту та методів навчання іноземних мов. В умовах поглиблення економічних, політичних та соціально-культурних зв'язків України з іншими країнами світу дедалі більшого значення набуває підвищення рівня практичного володіння іноземною мовою.

Знання іноземних мов і уміння спілкуватись мовою ϵ важливою передумовою для особистих, культурних, професійних, ділових та економічних контактів. Сучасні психолого-педагогічні та методичні дослідження розглядають навчання іноземних мов як процес особистісного та професійного розвитку студента.

Мета курсу — вивчення лінгвокраїнознавчих реалій країни, мова якої вивчається, сформувати комунікативні навички, ознайомити студентів з основними вимогами до складання та оформлення професійних документів, збагатити словник термінологічною лексикою, підвищити загальномовний рівень, формувати практичні навички ділового усного і писемного спілкування, розвивати комунікативні здібності.

При вивченні дисципліни необхідно враховувати міжпредметні зв'язки.

Знання іноземної мови — це важлива передумова успішних особистих, професійних, культурних та міжкультурних контактів.

Основною метою навчання іноземної мови є формування у студентів комунікативної компетенції, що означає оволодіння мовою як засобом міжкультурного спілкування, розвиток умінь використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу.

У процесі викладання дисципліни створені умови для самостійної роботи студентів в індивідуальному режимі.

ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Студент повинен знати:

- предмет, мету вивчення, завдання і значення курсу;
- загальні вимоги до складання та оформлення документів іноземною мовою;
- синтаксичні норми іноземної мови;
- лексичні норми іноземної мови;
- граматичні норми іноземної мови;
- особливості спілкування іноземною мовою;
- правила етикету своєї країни та країни, мова якої вивчається.

Студент повинен уміти:

- ефективно використовувати іноземну мову як з метою спілкування в реальних життєвих ситуаціях, так і з метою здобуття та розвитку знань;
- сприймати, розуміти й відтворювати тексти та різноманітні документи іноземною мовою;
- застосовувати іншомовну лексику у різноманітних комунікативних процесах;
- висловлюватись відповідно до певної ситуації або у зв'язку з прочитаним, почутим, побаченим;
- уміти користуватись загальномовними та спеціальними словниками;
- перекладати тексти українською мовою, використовуючи словники;
- брати участь у процесі ділового спілкування;
- дотримуватись етикету ділового спілкування

Тема: Головні та другорядні члени речення. Типи речень. Типи питань. **Мета:**

- **дидактична:** засвоїти інформацію, систематизувати знання, провести контроль знань, оволодіти знаннями з граматики;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Головні та другорядні члени
- 2 Порядок слів в англійському реченні.
- 3 Диференціювати та дати визначення типам речень
- 4 Дати визначення типам питань: поставити питання до підкреслених слів в реченні

Практичне завдання:

1 Виконайте комплекс вправ

Література:

- 1 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 2 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 3 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 4 Бех П. О. Англійська мова. К.: Либідь, 1997.
- 5 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997

Питання для самоконтролю:

1 Перевірте правильність виконання завдань.

Вправа 1. Arrange the words to make affirmative sentences.

- 1.to/ like/talk / I / you/ to/
- 2. bad/French / I / speak/extremely/really
- 3. hates/they/noise/ when/people/he/make
- 4. they/ night / song / a / sing/every
- 5. 8'o clock/sell / flowers / we/till/
- 6.anytime/ see / me / you / can/want/you
- 7. the/buy / milk / he/for / wants/to/baby
- 8. feed / you / my / cat / can
- 9. sister /has /my /got /a dog/ugly/dangerous
- 10. now/must / the book / read / you/carefully

Вправа 2. Arrange the words to make affirmative sentences. Place time expressions at the end of the sentences.

- 1. go / now / home / will / I
- 2. give /the present /tomorrow /we /him / will
- 3. her / met / last night / at / we / the station
- 4. was / last week / he / in hospital
- 5. in /Greece / spend / I / will / next year / my holiday
- 6. must /at five o'clock / leave / we / the house
- 7. the library /take / I /the book /will /today / to
- 8. my mum / breakfast / in the morning / made
- 9. tonight / want / to the cinema / to go / we
- 10. wrote / last week / they / at school / a test

Вправа 3. Arrange the words to make negative sentences. Place time expressions at the end of the sentences.

- 1.our holiday/will/at home/we/not/ spend/ next year
- 2. did/I/him/see/not/last/nigh/at/disco/the
- 3. a/ going/ are/tonight/party/ not/to/we
- 4. will/a/ letter/week/ not/ next/sen/ you/she
- 5.the/did/you/tell/he/not/this/truth/morning Subordinate Clauses

Exercise4. Transform these sentences into negative and general questions.

e.g., The Smiths write letters to her.

The Smiths do not write letters to her.

Do the Smiths write letters to her?

- 1. In our English class we read, write exercises, ask and answer questions.
- 2. They usually listen to the latest news in the evening.
- 3. My brother studies languages at the University.
- 4. Ann goes to college every day.
- 5. Peter seldom goes to the language laboratory.
- 6. She often listens to the tape-recorder after lectures.
- 7. My friend always does his homework after lunch.
- 8. Many students live in hostels.

Exercise 5. Determine the types of the following questions.

- 1. Where is his big bag?
- 2. Does it often rain here in summer?
- 3. They study Italian, do not they?
- 4. Does a manager supervise production?
- 5. Whose big pocket-knife is on the table?
- 6. Does Economics study business activities?
- 7. What kind of fruit do you like?

Тема: Географічне положення Великобританії. Множина іменника **Мета:**

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1 Робота з текстом "The Geographical Position of Great Britain".

Практичне завдання:

- 1 Прочитайте і перекладіть текст «The Geographical Position of Great Britain».
- 2 Незнайомі слова знайдіть у словнику (випишіть).
- 3 Виконайте завдання 1,2,3.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 1 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.

- 1 Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.
- 2 Поставити 3 питання до тексту, звертаючи увагу на особливості побудови запитань в англійській мові.
- 3 Перевірте правильність виконання завдань.

The Geographical Position of Great Britain

The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland covers an area of some 244 thousand square miles. It is situated on the British Isles. The British Isles are separated from Europe by the Strait of Dover and the English Channel. The British Isles are washed by the North Sea in the east and the Atlantic Ocean in the west.

The population of Great Britain is about 60 million. The largest cities of the country are London, Birmingham, Liverpool, Manchester, Glasgow and Edinburgh.

The territory of Great Britain is divided into four parts: England, Scotland, Wales and Northern Ireland.

England is in the southern and central part of Great Britain. Scotland is in the north of the island. Wales is in the west. Northern Ireland is situated in the northeastern part of Ireland.

England is the richest, the most fertile and most populated part in the country. There are mountains in the north and in the west of England, but all the rest of the territory is a vast plain. In the northwestern part of England there are many beautiful lakes. This part of the country is called Lake District.

Scotland is a land of mountains. The Highlands of Scotland are among the oldest mountains in the world. The highest mountain of Great Britain is in Scotland too. The chain of mountains in Scotland is called the Grampians. Its highest peak is Ben Nevis. It is the highest peak not only in Scotland but in the whole Great Britain as well. In England there is the Pennine Chain. In Wales there are the Cumbrian Mountains.

There are no great forests on the British Isles today. Historically, the most famous forest is Sherwood Forest in the east of England, to the north of London. It was the home of Robin Hood, the famous hero of a number of legends.

The British Isles have many rivers but they are not very long. The longest of the English rivers is the Severn. It flows into the Irish Sea. The most important river of Scotland is the Clyde. Glasgow stands on it. Many of the English and Scottish rivers are joined by canals, so that it is possible to travel by water from one end of Great Britain to the other.

The Thames is over 200 miles long. It flows through the rich agricultural and industrial districts of the country. London, the capital of Great Britain, stands on it. The Thames has a wide mouth, that's why the big ocean liners can go up to the London port.

Geographical position of Great Britain is rather good as the country lies on the crossways of the see routes from Europe to other parts of the world. The sea connects Britain with most European countries such as Belgium, Holland, Denmark, Norway and some other countries. The main sea route from Europe to America also passes through the English Channel. **Bnpaga 1.** Put these words in pairs (one countable and one uncountable (nouns)) expressing similar ideas. E.g., mail - letter

Baggage, dress, bus, bookcase, song, news, picture, work, dollar, trunk, travelling, clothing, profession, house, painting, job, shelter, doctor, traffic, music, trip, money, furniture.

Bnpasa 2. Write the plurals of these nouns.

A fish, an editor-in-chief, a deer, a knife, a business, a man, child, a branch, a goose, a merry-go-round, a forget-me-not, a cargo, a life, a zero, a dash, a match, a resource, a wolf, a mother, a house, a student, a book, a teacher, a question, a theatre, a potato, a wife, a toy, an ox, a roof, a poppy.

Bnpasa 3. Write the singular of these nouns.

Children, leaves, pianos, cups, women, desks, times, wives, radios, zoos, feet, calves, fish, deer, mice, trout, men, geese, oxen, teeth, peaches, trees, skis, foxes, glasses, solutions, countries, halves, families, currencies, chiefs, drops, days, pairs, faces, classes, stories.

Тема: Клімат Великобританії. Присвійний відмінок **Мета:**

- **дидактична:** розширити знання з теми, систематизувати знання, провести контроль знань, оволодіти знаннями з граматики;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1 Робота з текстом

Практичне завдання:

1 Виконайте вправи 1,2.

Література:

- 1 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 2 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 3 Бех П. О. Англійська мова. К.: Либідь, 1997.
- 4 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997
- 5 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.

Питання для самоконтролю:

1 Перевірте правильність виконання завдань.

Climate of Great Britain

Great Britain is situated on the islands. It is washed by seas from all the sides. That's why the climate and the nature of Great Britain are very specific. It is not very cold in winter and never very hot in summer. There is no ice on the lakes and rivers in winter. It seldom snows. It rains very often in all the seasons. The weather changes very often. All this is due to the influence of the Gulf Stream.

Mark Twain once said about America: "If you don't like the weather in New England, just wait a few minutes", but it is more likely to have been said about England. Britain is also famous for its fogs. Sometimes fogs are so thick that it is impossible to see anything within 2 or 3 metres.

The English also say that there are three variants of weather: when it rains in the morning, when it rains in the afternoon or when it rains all day long. The driest period is from March to June and the wettest months are from October to January. The average temperature is from 5 to 23 degrees above zero. Sometimes the temperature rises to 30 degrees above zero in summer and falls to 10 degrees below zero in winter.

So, we may say that the British climate has three main features: it is mild, humid and changeable. This humid and mild climate is good for plants. Trees and flowers begin to blossom very early in spring.

множині іменників.

Bnpasa 1. Find and correct the mistakes.

- 1. Kiev's University;
- 2. The ship's "Taras Shevchenko's" cargo;
- 3.the world's best collection;
- 4.the country of payment;
- 5.nature's environment:
- 6.a winter's day;
- 7.in twenty minutes walk;
- 8.three mile's distance;
- 9.at the dean's room.

Bnpasa 2. Translate into Ukrainian.

A baker's, a florist's, a chemist's, at the dean's, a confectioner's, a butcher's, a pastry-cook's, Prince's Gardens, at Forester's, Fred's wife, for safety's sake, the Earth's resources, a tobacconist's, a mouse's tail.

Тема: Лондон – столиця Великобританії. Вживання неозначеного артикля **Мета:**

- **дидактична:** залучити до творчої діяльності, систематизувати знання, провести контроль знань;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** навчити оцінювати з точки творчості, логічно мислити, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Робота з текстом "London".
- 2 Вживання неозначеного артикля.

Практичне завдання:

- 1 Прочитайте і перекладіть текст "London".
- 2 Незнайомі слова знайдіть у словнику (випишіть).
- 3 Виконайте завдання 1.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Бех П. О. Англійська мова. К.: Либідь, 1997.
- 3 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.

- 1 Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.
- 2 Поставити 3 питання до тексту, звертаючи увагу на особливості побудови запитань в англійській мові.
- 3 Розповісти про свого улюбленого актора.

London

London is the capital of Great Britain, its political, economic and cultural centre. It's one of the largest cities in the world. Its population is more than 9 million people. London is situated on the river Thames. It was founded more than two thousand years ago.

London is an ancient city. It appeared at the place where the Roman invaders decided to build a bridge over the Thames. There are four parts in London: West End, East End, the City and Westminster.

The City is the oldest part of London, its financial and business centre. There are many offices, companies and banks in this part of the capital. The heart of the City is the Stock Exchange. The Tower of London and St Paul's Cathedral are situated in the City.

Westminster is also important part of the capital. It's the administrative centre of London. The Houses of Parliament, the seat of the British Government, are there. Opposite the Houses of Parliament is Westminster Abbey where kings and queens have been crowned and many famous people were buried. The Houses of Parliament are often referred to as the Palace of Westminster.

The Towers of the Houses of Parliament stand high above the city. On the highest tower there is the largest clock in the country, Big Ben. Big Ben strikes every quarter of an hour.

To the west of Westminster is West End, the richest part of London. It is full of luxury hotels, super-markets, cinemas and concert-halls. In the centre of the West End the Trafalgar Square is situated with the famous statue of Lord Nelson.

To the east of Westminster is East End, an industrial district of the capital. Most of plants and factories are situated there.

The official London residence of the Queen is Buckingham Palace. The palace was built in 1703 by the Duke Buckingham. The daily ceremony of the Changing of the Guard takes place in its courtyard.

There are many museums in London. For example, the British Museum, the Natural History Museum, the Science Museum. The British Museum is the biggest museum in London. The museum is famous for its library — one of the richest in the world.

There are many beautiful parks in London. St James's Park, Green Park, Hyde Park, and Kensington Gardens are linked together and form above 300 hectares of parkland in the heart of London.

Bnpasa 1. Complete these sentences in any way you like.

- 1. There is **a / an** ... in the garden.
- 2. He worked as **a / an** ... .
- 3. I have seen **a / an** ... in the room.
- 4. This man is **a** ... .
- 5. What **a**...!
- 6. We have just got a / an ....
- 7. In my village, there is a big ....
- 8. If you see a/an... you will have good / bad luck.
- 9. We have got a nice ....
- 10. Would you prefer to drink in this canteen? I'd like **a** ... of....
- 11. There is **a / an** ... in my pocket.
- 12.A / an ... is a person who helps you to keep your teeth healthy.

Тема: Уряд Великобританії. Вживання означено артикля **Мета:**

- **дидактична:** систематизувати знання, провести контроль знань, відпрацювати навички;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, розвивати пізнавальні можливості, самостійність.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Робота з текстом «The Structure of Government in Great Britain».
- 2 Відповіді на питання.
- 3 Вживання означено артикля

Практичне завдання:

- 1 Прочитайте і перекладіть текст «The Structure of Government in Great Britain.
- 2 Незнайомі слова знайдіть у словнику (випишіть).
- 3 Дайте відповіді на питання.
- 3 Виконайте вправу 1.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Бех П. О. Англійська мова. К.: Либідь, 1997.
- 3 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

- 1 Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.
- 2 Перевірити правильність виконання завдання.

The Structure of Government in Great Britain

The Queen is officially head of all the branches of government, but she has little direct power in the country. The constitution has three branches: Parliament, which makes lows, the government, which "executes" laws (puts them into effect) and the courts, which interpret laws. Parliament has two parts: the House of Commons and the House of Lords. Members of the House of Commons are elected by the voters of 650 constituencies. They are known as Members of Parliament. The Prime Minister is advised by a Cabinet of about twenty other ministers.

The Prime Minister, or leader of the Government, is usually the leader of the political party. The Cabinet includes the ministers in charge of major government departments or ministries.

Departments and ministries are run by civil servants, who are permanent officials. Even if the Government changes after an election, the same civil servants are employed. Members of the House of Lords are not elected. About 70 per cent of them are "hereditary peers" because their fathers were peers before them. The 30 per cent are officially appointed by the Queen, on the advice of the Government, for various services for people.

Questions:

- 1. Who is the head of government in Britain?
- 2. How many parts does Parliament have?
- 3. What are they?
- 4. Who is the leader of political party?
- 5. What cari you tell about the House of Lords?

Bnpaga 1. Fill in the blanks with articles (a, the) where necessary.

- 1. She was arrested as..."terrorist" in..... London.
- 2. Clara has got ... interesting book, book is ... English.
- 3. He is ... most irritating person I have ever seen.
- 4. Is she ... only child?
- 5. Have you read ... Text 4?
- 6. Nike is ... man to ask about work.
- 7. They discussed ... modern art.
- 8. We all learn by ... experience.
- 9. It is ... pity! You have not done t
- 10. He was made ... good manager, ... group.
- 11. ... professor is going to give ... public lecture.
- 12. What ... horrible story!
- 13. They travelled from ... north to... south ... lot!
- 14.... Whites went to ... bed at 11.00.

Тема: Замовлення номера в готелі. Ступені порівняння прикметника і прислівника

Мета:

- **дидактична:** систематизувати знання, провести контроль знань, відпрацювати навички;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, розвивати пізнавальні можливості, сприяти формуванню правової грамотності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Робота з діалогом «Booking a hotel room».
- 2 Ступені порівняння прикметника і прислівника

Практичне завдання:

- 1 Прочитайте і перекладіть діалогом «Booking a hotel room».
- 2 Складіть власний діалог за зразком
- 3 Виконайте завдання 1, 2.

Література:

- 1 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 2 Мансі €. O. English. K., 2004.
- 3 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 4 Бех П. О. Англійська мова. К.: Либідь, 1997.
- 5 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 6 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

- 1 Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.
- 2 Перевірте правильність виконання завдань.

Booking a hotel room

Receptionist: Good afternoon, San Felice Hotel. May I help you?

Mrs Ryefield: Yes. I'd like to book a room, please.

Receptionist: Certainly. When for, madam?

Mrs Ryefield: March the 23rd.

Receptionist: How long will you be staying?

Mrs Ryefield: Three nights.

Receptionist: What kind of room would you like, madam?

Mrs Ryefield: Er... double with bath. I'd appreciate it if you could give m

room with a view over the lake.

Receptionist: Certainly, madam. I'll just check what we have available.

Yes, we have a room on the 4th floor with a really splendid

view.

Mrs Ryefield: Fine. How much is the charge per night?

Receptionist: Would you like breakfast?

Mrs Ryefield: No, thanks.

Receptionist: It's eighty four euro per night excluding VAT.

Mrs Ryefield: That's fine.

Receptionist: Who's the booking for, please, madam?

Mrs Ryefield: Mr and Mrs Ryefield, that's R-Y-E-F-I-E-L-D.

Receptionist: Okay, let me make sure I got that: Mr and Mrs Ryefield.

Double with bath for March the 23rd, 24th and 25th. Is that

correct?

Mrs Ryefield: Yes it is. Thank you.

Receptionist: Let me give you your confirmation number. It's: 7576385.

I'll repeat that: 7576385. Thank you for choosing San Felice

Hotel and have a nice day. Goodbye.

Mrs Ryefield: Goodbye.

Завдання 1.. Give the degrees of comparison of the following adjectives, desirable, successful, new, late, short, soft, deep, old, weak, fine, young, great, simple, gentle, narrow, pretty, silly, happy, early, careful, doubtful, useful, famous, significant, valuable, interesting, beautiful, bad, little.

Завдання 2. Correct the mistakes in the sentences.

- 1. She earns half as much as her husband does.
- 2. We received as much as twenty letters.
- 3. Our shop has more then five thousand foreign books.
- 4. The train left later than the time on the schedule.
- 5. He knows English better of all.
- 6. This young man drives fast than Mr. Blake does.

Тема: Митний контроль. Числівник

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Робота з діалогом «At the Customs».
- 2 Числівник

Практичне завдання:

- 1 Прочитайте і перекладіть діалог «At the Customs».
- 2 Незнайомі слова знайдіть у словнику (випишіть).
- 3 Поставте максимальну кількість запитань до одного з речень.
- 4 Виконайте вправу 1.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

- 1 Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.
- 2 Перевірте правильність виконання завдань.

At the Customs

Teresa: Excuse me, how do I decide whether to go through the red or the green channel?

1 st Customs: If you have goods to declare Official: you go through the red channel. If you haven't any goods to declare, you go through the green one.

Teresa: How do I decide whether I have goods to declare?

1 st Official: Well, madam, this notice here tells you.

Teresa: Oh, I can't understand it very well.

1 st Official: If you're a visitor coming here for less than six months, and you haven't any spirits, wine or tobacco in excess of the duty free allowance, you go through the green channel.

Teresa: Oh, I have got some spirits.

1 st Official: How much have you got?

Teresa: A bottle of brandy. And I've got two hundred cigarettes.

1 st Official: That's all right. You're allowed one bottle and two hundred cigarettes. Have you got any expensive presents, things for other people? You have to declare anything which cost over ten pounds.

Teresa: Well, yes, I have got a watch which cost more than ten pounds in English money.

1 st Official: Then go through the red channel. And my colleague may wish to look inside your luggage.

Teresa: I see. Thank you.

(Teresa goes into the red channel and reaches the Customs official).

2 nd Customs:

Official: Are these two bags all you have, madam?

Teresa: Yes, and this holdall.

2 nd Officialn: Have you any spirits, wine or tobacco in excess of the duty free allowance?

Teresa: No, I just have this bottle of brandy and these cigarettes.

2 nd Official: You're allowed a bottle of spirits and that number of cigarettes.

That's all right. Have you any articles which you intend to leave in the United Kingdom?

Teresa: This watch. It cost fifteen pounds.

2 nd Official: Have you got any evidence of the cost – an invoice or a bill which shows what you paid for it.

Teresa: Yes, I have the bill. Here it is.

2 nd Official: Thank you. I'll have a look in your luggage. Would you please open the two bags? Thank you. And I'll let you know in a moment the duty you must pay on the watch.

Вправа 1. Translate the following sentences.

- 1. Вони будуть часто зустрічатися на Майдані Незалежності біля будинку номер 7.
- 2. Це буде гарна людина: струнка, з блакитними очима, білявим волоссям, доброзичлива та щира.
- 3. Він зробить уроки і буде грати на скрипці.
- 4. У нас завтра 6 уроків.
- 5. Днями ми поїдемо на 19 кілометр на пікнік.
- 6. Ми закінчимо школу у 2009.
- 7. У Чернігівському пологовому будинку народилося 34 хлопчики та 28 дівчаток. Є одна двійня два хлопчики.
- 8. В обласному центрі на рушничок стало 17 пар, розлучилося 45.

Тема: В аеропорту. На вокзалі. Особові та присвійні займенники **Мета:**

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Робота з діалогами.
- 2 Особові та присвійні займенники

Практичне завдання:

- 1 Прочитайте і перекладіть діалоги.
- 2 Незнайомі слова знайдіть у словнику (випишіть).
- 3 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

- 1 Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.
- 2 Перевірте правильність виконання завдань.

At the Check-In Desk

Agent: Good afternoon! Where are you flying to today?

Dan: Los Angeles.

Agent: May I have your passport, please?

Dan: Here you go.

Agent: Are you checking any bags?

Dan: Just this one.

Agent: OK, please place your bag on the scale.

Dan: I have a stopover in Chicago – do I need to pick up my luggage there?

Agent: No, it'll go straight through to Los Angeles. Here are your boarding passes – your flight leaves from gate 15A and it'll begin boarding at 3:20. Your seat number is 26E.

Dan: Thanks.

Going through Security

There are two pieces of equipment in security: you put your bags through the X-ray machine, and you walk through the metal detector. The X-ray machine has a conveyor belt that moves your bags automatically through the machine. You can put small items like keys or money into plastic bins.

Agent: Please lay your bags flat on the conveyor belt, and use the bins for small objects.

Dan: Do I need to take my laptop out of the bag?

Agent: Yes, you do. Take off your hat and your shoes, too.

(he walks through the metal detector)

[BEEP BEEP BEEP]

Agent: Please step back. Do you have anything in your pockets – keys, cell phone, loose change?

Dan: I don't think so. Let me try taking off my belt.

Agent: Okay, come on through.

(he goes through the metal detector again)

Agent: You're all set! Have a nice flight.

The phrase "you're all set" is a common expression that means "you're finished and everything is OK."

Тема: Міський транспорт. Зворотні та вказівні займенники **Мета:**

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Робота з текстом «Public Transport».
- 2 Зворотні та вказівні займенники

Практичне завдання:

- 1 Прочитайте і перекладіть текст «Public Transport».
- 2 Незнайомі слова знайдіть у словнику (випишіть).
- 3 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

- 1 Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.
- 2 Перевірте правильність виконання завдань.

Public Transport

To my mind the best way to travel along the city is to walk. When you go on foot, you do not depend on any kind of transport. You can observe the beauty of the buildings and landscapes wandering along the streets, you can go anywhere you like. These are the advantages. But, of course, the disadvantages of foot walks are the time you spent while walking.

If you are short of time and you are in a hurry, it is better to take advantage of any means of public transport. If you live not far from the underground, I advise you to use this mean of transport. First of all it's the fastest. Underground trains run every 3 to 5 minutes. It is also the most reliable type of transport.

With trams, trolley-buses and buses, there are lots of things that may interfere with their normal operations. But all years I have been travelling by underground it has never let me down.

As for the fare, its a little more expensive than trams and trolley-buses but cheaper than most buses and shuttle minibuses (route taxis). The only problem with the underground that it does not cover the whole city. But every metro station has good trolley-bus, bus and shuttle minibus connections.

You can also travel along the city by car if you have one. But the traffic in the city is very heavy, especially during the day time. There are a lot of traffic jams on the roads, so maybe it is more convenient to go by underground.

If you want to reach the place of destination without any problems and in a short period of time you can order a taxi by telephone. But bear in mind that it can be rather expensive. I wish you to have a good time and nice impressions of the city.

Тема: Купівля. Прислівник

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Робота з текстом «Shopping».
- 2 Прислівник

Практичне завдання:

- 1 Прочитайте і перекладіть текст «Shopping».
- 2 Незнайомі слова знайдіть у словнику (випишіть).
- 3 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

- 1 Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.
- 2 Перевірте правильність виконання завдань.

Shopping

When we want to buy something we go to a shop. There are many kinds of shops in every town or city, buy most of them have a food supermarket, a department store, men's and women's clothing stores, grocery, a bakery and a butchery.

I like to do my shopping at big department stores and supermarkets. They sell various goods under one roof and this is very convenient. A department store, for example, true to its name, is composed of many departments: ready-made clothes, fabrics, shoes, sports goods, toys, china and glass, electric appliances, cosmetics, linen, curtains, cameras, records, etc. You can buy everything you like there. There are also escalators in big stores which take customers to different floors.

The things for sale are on the counters so, that they can be easily seen. In the women" clothing department you can find dresses, costumes, blouses, skirts, coats, beautiful underwear and many other things. In the men's clothing department you can choose suits, trousers, overcoats, ties, etc. In the knitwear department one can buy sweaters, cardigans, short-sleeved and long-sleeved pullovers, woolen jackets. In the perfumery they sell face cream and powder, lipstick, lotions and shampoos. In a food supermarket we can also buy many different things at once: sausages, fish, sugar, macaroni, flour, cereals, tea. At the butcher's there is a wide choice of meat and poultry.. At the bakery you buy brown and white bread, rolls, biscuits.

Another shop we frequently go to is the greengrocery which is stocked by cabbage, potatoes, onions, cucumbers, carrots, beetroots, green peas and what not. Everything is sold here ready-weighed and packed. If you call round at a dairy you can buy milk, cream, cheese, butter and many other products. The methods of shopping may vary. It may be a self-service shop where the customer goes from counter to counter selecting and putting into a basket what he wishes to buy. Then he takes the basket to the check-out counter, where the prices of the purchases are added up. If it's not a self-service shop, and most small shops are not, the shop-assistant helps the customer in finding what he wants. You pay money to the cashier and he gives you back the change.

But there is a very good service called Postal Market. It really helps you to save you time and get goods of high quality. You have just to look through a catalogue, choose the things you like, order them and wait a little to get them.

Тема: Резюме

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1 Правила написання резюме

Практичне завдання:

1 Напишіть резюме за зразком

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

Питання для самоконтролю:

1 Перевірте правильність виконання завдань.

Sample Resume/CV

Thomas Crown

Objective Seeking an International Sales Management position in Information Technology where my

extensive sales experience will be used to the full

Experience 2003-present Intelel Inc. London, UK

National Sales Manager

Increased sales from £60 million to £100 million. Implemented Internet sales grossing £25 million.

Doubled sales per representative from £5 to £10 million.

2001-2003 Teletrona Systems Edinburgh, UK

Northern Sales Manager

Increased regional sales from £95m to £200m. Suggested new services adding £35m to revenue. Expanded sales team from 30 to 60 representatives.

1999-2000 ESS Holdings Cambridge, UK

Senior Sales Representative

Increased sales by 300% annually.

Closed deals with 100 major new accounts.

Won over 25 competitor clients - adding £50 million to revenue.

1996-99 ESS Holdings Cambridge, UK

Sales Representative

Increased sales by 300% annually.

Awarded company's top sales award each year. Developed 'Winning Presentations' training course.

Education 1992-96 London University London, UK

BA, Business Administration & Information Systems

Captain of University Rugby Club

1988-92 St Andrew's School Plymouth, UK

4 GCE 'A' Levels

President of school's Drama Society

Interests St Andrew's Board of Governors, rugby, drama, chess

17 King's Terrace, Richmond, Surrey, UK Tel: +44 181 123 456 Email: tc@repu.co.un

Тема: Заповнення анкети

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1 Правила заповнення анкети

Практичне завдання:

1 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

Питання для самоконтролю:

1 Перевірте правильність виконання завдань.

Тема: . Ділові листи

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1 Робота з діловим листом.

Практичне завдання:

- 1Прочитайте та проаналізуйте структуру ділового листа.
- 2 Напишіть свій діловий лист за прикладом.
- 3 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

Питання для самоконтролю:

1 Перевірте правильність виконання завдань.

15 October 2008

Mr James Hilton General Manager JMK Co Ltd 34 Wood Lane London Great Britain WC2 5TP

Dear James

2009 BUSINESS CONFERENCE, 10/11 DECEMBER 2009

I have pleasure in inviting you to attend our special conference to be held at Sheraton Hotel, London on Thursday/Friday 10/11 December 2009.

This intensive, practical conference for businessmen aims to:

- increase your business productivity
- enable networking with business partners

The seminar is power-packed with a distinguished panel of professional speakers who will give expert advice on many useful topics.

If you would like to join us please complete the enclosed registration form and return it to me before 30 August with your fee of £50 per person.

I look forward to seeing you again at this exciting conference.

Yours sincerely John Smith Conference Secretary

Тема: Електронна пошта. Інтернет

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1 Робота з текстом

Практичне завдання:

1 Прочитайте та перекладіть текст

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

Питання для самоконтролю:

1 Перевірте правильність виконання завдань.

The **Internet**

The **Internet** is a global system of interconnected <u>computer networks</u> that use the standard <u>Internet protocol suite</u>(TCP/IP) to link several billion devices worldwide. It is an international *network of networks* that consists of millions of private, public, academic, business, and government <u>packet switched</u> networks, linked by a broad array of electronic, wireless, and optical networking technologies. The Internet carries an extensive range of information resources and services, such as the inter-linked <u>hypertext</u> documents and <u>applications</u> of the <u>World Wide</u> <u>Web</u> (WWW), the <u>infrastructure</u> to support email, and <u>peer-to-peer</u> networks for <u>file</u> sharing and telephony.

The origins of the Internet date back to research commissioned by the <u>United States</u> government in the 1960s to build robust, fault-tolerant communication via computer networks. While this work, together with work in the United Kingdom and France, led to important precursor networks, they were not the Internet. There is no consensus on the exact date when the modern Internet came into being, but sometime in the early to mid-1980s is considered reasonable. From that point, the network experienced decades of sustained exponential growth as generations of institutional, <u>personal</u>, and <u>mobile</u> computers were connected to it.

Тема: Читання спец. тексту з елементами аналізу. Теперішній Тривалий час

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Робота з текстом
- 2 Теперішній Тривалий час

Практичне завдання:

- 1 Прочитайте і перекладіть текст
- 2 Виділені слова випишіть і перекладіть.
- 3 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.

- 1 Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.
- 2 Перевірте правильність виконання завдань.

History of art

The field of "art history" was developed in the West, and originally dealt exclusively with European art history, with the High Renaissance (and its Greek precedent) as the defining standard. Gradually, over the course of the 20th century, a wider vision of art history has developed. This expanded version includes societies from across the globe, and it usually attempts to analyze artifacts in terms of the cultural values in which they were created. Thus, art history is now seen to encompass all visual art, from the megaliths of Western Europe to the paintings of the Tang Dynasty in China.

The history of art is often told as a chronology of masterpieces created in each civilization. It can thus be framed as a story of high culture, epitomized by the World. On the other hand, vernacular art expressions can also be integrated into art historical narratives, in which case they are usually referred to as folk arts or craft. The more closely that an art historian engages with these latter forms of low culture, the more likely it is that they will identify their work as examining visual culture or material culture, or as contributing to fields related to art history, such as anthropology or archeology. In the latter cases art objects may be referred to as archeological artifacts.

Bnpasa1. Make the following sentences negative and interrogative.

- 1. Nancy and Fred were sitting on the bench while their friend Rose was reading that book.
- 2. We are listening to it.
- 3. They are having Math now.
- 4. He was studying at 7 p.m.
- 5. I am not doing French now.
- 6. Ann is working in the garden.
- 7. She was planting flowers.
- 8. Her dog is running about.
- 9. The other children are playing with the dog.
- 10. A bird is sitting in the tree and singing.

Вправа 2. Put special questions to the following sentences.

- 1. The Williams are preparing for the competition.
- 2. The school year was coming to an end then.
- 3. The children are going to visit an old lady.
- 4. We were working at our reports.
- 5. The people were waiting for a bus when I saw her.
- 6. Smirnov is going to the Black Sea at this time tomorrow.

Тема: Минулий тривалий час

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1 Минулий тривалий час

Практичне завдання:

1 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

Питання для самоконтролю:

- 1 Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.
- 2 Перевірте правильність виконання завдань.

Bnpasa1. Make the following sentences negative and interrogative.

- 1. Nancy and Fred were sitting on the bench while their friend Rose was reading that book.
- 2. We are listening to it.
- 3. They are having Math now.
- 4. He was studying at 7 p.m.
- 5. I am not doing French now.
- 6. Ann is working in the garden.
- 7. She was planting flowers.
- 8. Her dog is running about.
- 9. The other children are playing with the dog.
- 10. A bird is sitting in the tree and singing.

Вправа 2. Put special questions to the following sentences.

- 1. The Williams are preparing for the competition.
- 2. The school year was coming to an end then.
- 3. The children are going to visit an old lady.
- 4. We were working at our reports.
- 5. The people were waiting for a bus when I saw her.
- 6. Smirnov is going to the Black Sea at this time tomorrow.

Тема: Читання спец. тексту з елементами аналізу. Майбутній тривалий час

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Робота з текстом
- 2 Майбутній тривалий час

Практичне завдання:

- 1 Прочитайте і перекладіть текст
- 2 Виділені слова випишіть і перекладіть.
- 3 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

Питання для самоконтролю:

- 1 Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.
- 2 Перевірте правильність виконання завдань.

Bnpasa 1. Translate the following sentences.

а))в цей моменту майбутньому

- 1. Я буду малювати.
- 2. Тато буде працювати.
- 3. Олег не буде відповідати.
- 4. Доллі буде розмовляти?
- 5. Вій буде вивчати.
- 6. Я не буду креслити.
- 7. Він не буде оцінювати.
- 8. Роман не буде плавати?
- 9. Я буду навчати цих дітей?
- 10. Він буде робити вправи?

b) at this time in future

- 1. Nancy will be running.
- 2. I shall be drawing.
- 3. He will be crying.
- 4. I shall not be smiling.
- 5. He will not be coming back.
- 6. Shall I be waiting for Boris?
- 7. Will he be buying this book?

Paleolithic had its first artistic manifestation in 25,000 BCE, reaching its peak in the Magdalenian period (±15,000-8,000 BCE). The first traces of human-made objects appeared in southern Africa, the Western

Mediterranean, Central andEastern Europe (Adriatic Sea), Siberia (Baikal Lake), India and Australia. These first traces are generally worked stone (flint,obsidian), wood or bone tools. To paint in red, iron oxide was used, in black, manganese oxide and in ochre, clay. Surviving art from this period includes small carvings in stone or bone and cave painting. Cave paintings have been found in the Franco-Cantabrian region. There are pictures with magical-religious character and also pictures with a naturalisticsense, which depict animals, notably the caves of Altamira, Trois Frères, Chauvet and Lascaux. Sculpture is represented by the so-called *Venus figurines*, feminine figures which were probably used in fertility cults, such as the *Venus of Willendorf*. Other representative works of this period are the *Man from Brno* and the *Venus of Brassempouy*

Neolithic

This period—from c. 8,000 BCE in the Near East—was a profound change for the ancient humans, who became more sedentary and settled as they began to engage in agriculture and animal husbandry. Along with these changes, new forms of social coexistence and religion developed. The rock art of the Iberian Mediterranean Basin—dated between the Mesolithic and Neolithic eras—contained small, schematic paintings of human figures, with notable examples in El Cogul, Valltorta, Alpera and Minateda.

This kind of painting was also similar to paintings found in northern Africa(Atlas, Sahara) and in the area of modern Zimbabwe. Neolithic painting was schematic, reduced to basic strokes (men in the form of a cross and women in atriangular shape). There are also cave paintings in Pinturas River in Argentina, especially the Cueva de las Manos. In portable art, a style called Cardium Pottery was produced, decorated with imprints of seashells. New materials were used in art, such as amber, crystals found in rock, quartz and jasper. In this period, the first traces of urbanistic planimetry appeared, such as the remains in Tell as-Sultan (Jericho), Jarmo (Iraq) and Çatalhöyük (Anatolia).

Тема: Читання спец. тексту з елементами аналізу. The Present Perfect Tense

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Робота з текстом
- 2 Правила утворення та вживання The Present Perfect Tense

Практичне завдання:

- 1 Прочитайте і перекладіть текст
- 2 Дайте письмово відповіді на питання.
- 3 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

Питання для самоконтролю:

- 1 Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.
- 2 Перевірте правильність виконання завдань.

Bnpaga 1. a)Translate the following sentences paying special attention to the Present Perfect Tense forms; b) Make these sentences negative and

- 1. Sometimes parents think they've chosen their children's careers.
- 2. The old often say to the young: "I have crossed more bridges than you have crossed streets".
- 3. The Browns had gone to Scotland by car.
- 4. We can't forget our parents who have done so much for us.
- 5. We have become used (звикнути) to machines that are more powerful, more accurate, and faster than we are.
- 6. 100 thousand people have attended the exhibition.

Metal Age

interrogative.

The last prehistoric phase is the Metal Age, as the use of elements such ascopper, bronze and iron proved to be a great material transformation for these ancient societies. When humans could smelt metal and forge metal implements, this enabled them to make new tools and weapons. In the Chalcolithic (also called Copper Age) the Megalith emerged, massive monuments of stone were built. Examples include the dolmen and menhir or the English cromlech, as can be seen in the complexes at Newgrange and Stonehenge. In Spain the Los Millares culture was formed, characterized by the Beaker culture, which pictured human figures with big eyes. In Malta, the temple complexes of Haġar

Qim,Mnajdra, Tarxien and Ġgantija were built. In the Balearic Islands notable

megalithic cultures developed, with different types of monuments: the *naveta*, a tomb shaped like a truncated pyramid, with an elongated burial chamber; the *taula*, two large stones, one put vertically and the other horizontally above each other; and the *talaiot*, a tower with a covered chamber and a false dome.

In the Iron Age the cultures of Hallstatt (Austria) and La Tene (Switzerland) mark the significant phases in Europe. The first was developed between the 7th and 5th century BCE by the necropoleis with tumular tombs and a wooden burial chamber in the form of a house, often accompanied by a four-wheeled cart. The pottery was polychromic, with geometric decorations and applications of metallic ornaments. La Tene was developed between the 5th and 4th century BCE, and is more popularly known as early Celtic art. It produced many iron objects such as swords and spears, which have not survived well to the 2000s due to rust. Bronze continued to be used for highly decorated shields, fibulas, and other objects, with different stages of evolution of the style. Decoration was influenced by Greek, Etruscan and Scythian art. In most of the European continent, conquest by the Roman Empire brought the style to an end.

Тема: Неозначені часи

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

Правила утворення та вживання неозначених часів

Практичне завдання:

1 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

Питання для самоконтролю:

Exercise 1. Put an appropriate form of the following verbs.

The family I ... (to live) with are very nice. But they ... (to have) some strange habits. They ... (to drink) tea all the day: at breakfast, in the afternoon and at bedtime. And they ... (to eat) butter with salt in it!

If I ... (to go out) in the evening, I often ... (to eat) fish and chips. The food is wrapped in a newspaper.

They ... (to have) a son. He ... (to work) as a clerk in a big office. Every morning he ... (to get up) at six, ... (to do) his physical jerks, ... (to wash) and (to have) his morning meal. Then he ... (to leave) the house and ... (to walk) to the station.

Here on the coast we ... (to travel) by bus. The buses ... (to be) always late.

English people ... (to seem) very quiet and reserved, usually. If we ... (to make) a noise on the bus they ... (to look) embarrassed.

Exercise 2. Use the past form of the verbs in brackets.

- 1. The factory (produce) goods for women,...?
- 2) That (to be) the first to arrive at the office.
- 3) The idea (to be) theirs.
- 4) He (to type) the letter himself?
- 5) I (to get) a ticket with myself never to be late.
- 6) You (to earn) the highest grade on the final exams.
- 7) Jane (to send) her resume to a prospective company.
- 8) The director (to agree) to the proposition last night.
- 9) The workers (not to be) responsible for that.
- 10) Who (to leave) the lights on all night?
- 11) Lana used to (to work) part-time in the shop last year.
- 12) There (to be) many interesting letters but he (not to answer) any.
- 13) They (to look) through the newspapers yesterday morning?

Exercise 3. Supply the appropriate verbs in the Future Indefinite Tense in brackets.

- 1. Mary (to prepare) to my examinations next week.
- 2. You (to show) me your new picture?
- 3. I think he (not to come) tomorrow.
- 4. I don't think she (to answer) all the questions.
- 5. We (to work) in our garden tomorrow.
- 6. How you (to pack) your things?
- 7. Rose ... (be) twenty-eight tomorrow.
- 8. We think it... (rain) heavily soon.
- 9. ... (you, bring) me my socks, please?
- 10. Your train ... (arrive) there at 8.45 a.m. tomorrow.

Тема: Тривалі часи

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

Правила утворення та вживання тривалих часів

Практичне завдання:

1 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

Питання для самоконтролю:

Exercise 1. Make the following sentences negative and interrogative.

- 1. Nancy and Fred were sitting on the bench while their friend Rose was reading that book.
- 2. We are listening to it.
- 3. They are having Math now.
- 4. He was studying at 7 p.m.
- 5. I am not doing French now.
- 6. Ann is working in the garden.
- 7. She was planting flowers.
- 8. Her dog is running about.
- 9. The other children are playing with the dog.
- 10. A bird is sitting in the tree and singing.

Exercise 2. Put special questions to the following sentences.

- 1. The Williams are preparing for the competition.
- 2. The school year was coming to an end then.
- 3. The children are going to visit an old lady.
- 4. We were working at our reports.
- 5. The people were waiting for a bus when I saw her.
- 6. Smirnov is going to the Black Sea at this time tomorrow. %

Exercise 3. Supply the appropriate verbs in Present and Past Continuous Tenses in brackets. *i*

- 1. Now his mother ... (to help) him with his music.
- 2. Where ... you ... (to go) now? I ... (to go) to the Institute.
- 3. It ... (to be) snowing when the film ended.
- 4. We... (to lie in the sun) from 9 till 13.
- 5. Every day he ... (to play) tennis and I ... (to play) basketball.
- 6. They ... (to do) many different exercises when their teacher came.
- 7. The dogs ... (to run) in the street at that moment.

Тема: Доконані часи.

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

Правила утворення та вживання доконаних часів

Практичне завдання:

1 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

Питання для самоконтролю:

Exercise 1. Use the Present Perfect instead of the infinitives in brackets

- 1. Oleg (to be) in Tokyo this year.
- 2. You (to mention) my name?
- 3. Your mother already (to come)?
- 4. Where my mother (to go)?
- 5. Why John (to take) this book?
- 6. Jane (to be) at the theatre this week?
- 7. We (to see) this programme before.
- 8. Mark (not to meet) his parents.
- 9. Laura (to hear) this song before.
- 1 I (to write) a new story this month.

Exercise 2. Open the brackets and use the verbs in the Present Perfect. Pay attention to the following prepositions *for* and *since*.

- 1. Mary and I (not to be) in London (for/since) she (to be) a child.
- 2. (to leave) Odessa last year and we (not to see) him (for/since).
- 3. He (to study) Italian (for/since) two years.
- 4. My mother (to work) in the hospital (for/since) twenty years.
- 5. They (to live) in Japan (for/since) 2004.
- 6. I (not to see) him (for/since) this Tuesday.1 (to live) here (for/since) 1999.
- 7. He (to work) there (for/since) May.
- 8. They (to be) friends (for/since) they finished school #2.
- 9. We (to know) this lawyer (for/since) five years:
- 10. The Vegas (to live) in our house (for/since) two years.

Exercise 3. Make the following sentences negative and interrogative. Translate them.

- 1. When I arrived my mother and her sister had just returned from shopping.
- 2. They had unpacked their bags on the kitchen table and were sorting and dividing the various items.
  - 3. When he had finished reading he closed the file and looked up at me.
- 4. They moved into their new house almost two weeks before they had planned to.
  - 5. By the time he was nineteen he had successful exhibitions in Chernihiv.
- 6. It habitually took him a long time to make up his mind on anything but by Monday morning he had come to his decision.
  - 7. Thomas walked away from the station as soon as the taxi had left.
- 8. By the late 50s he had published poems, essays, literary criticism, fiction and translations.

Тема: Минулі часи

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Повторити правила утворення та вживання.
- 2 Виконати комплекс тренувальних вправ.

Практичне завдання:

1 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

Питання для самоконтролю:

Вправа 1. Розкрийте дужки та поставте дієслова в Past Simple, Past Continuous и Past Perfect.;

I. When I called at his house, they (to tell) me that he (to leave) an hour before. 2. When I came to the station, I (not to) find my friend there as I (to be) five minutes late and the train (to leave). 3. He (to want) to visit the place where he (to live) in his childhood. 4. The telegram (to come) some minutes after he (to leave). 5. She (to look) very tired as she (to work) hard. 6.1 (to return) to the hotel only late at night as I (to lose) my way in the fog. When I (to come) up to my room, I (to see) Pete who (to stand) at the door of the room. He (to wait) for me as he (to lose) his key and could not get in. 7. When I (to wake) up, it (to be) already ten o'clock. I (to call) my brother. Nobody (to answer). He already (to leave). 8. I (to go) up to the open window. The rain (to stop) and the sun (to shine) brightly. The birds in the garden (to sing). The morning (to be) fine. 9. When the rain (to stop) I (to look) out of the window and (to see) John who (to stand) under a tree waiting for me.

Вправа 2. Розкрийте дужки та поставте дієслова в Past Simple, Past Continuous и Past Perfect.

Last night we (to go) to a football match. We (to take) a bus. The bus (to be) full of people as many people (to want) to see the match. We (to get) off the bus and (to go) in the direction of the stadium. While we (to cross) the road, I (to see) Victor. He (to stand) at the corner. He said he (to wait) for his friend who (to come) to St. Petersburg the day before and (to wish) to see the new stadium. A man (to come) up to me and asked if I (to have) a spare ticket for the match. Victor told us that two boys just (to ask) him whether he (to have) a spare ticket. We (to enter) the stadium just as the football players (to come) out on to the field. At the entrance to the stadium we (to meet) Sergei. He (to show) us to our seats and we (to agree) to meet in the refreshment-room during the interval. He (to ask) me if I (to play) football in my childhood.

Вправа 3. Розкрийте дужки та поставте дієслова в Past Simple, Past Continuous и Past Perfect.

I. I (to sit) in an armchair and (to think) of rny coming trip across the North Sea when the door suddenly (to open) and an old friend of mine whom I (not to see) for a very long time (to enter) the room. 2. She (to come) to see us just at the time when we (to have) dinner. It (to be) the first time I (to see) her. 3. I (to see) him just as he (to leave) the hotel. 4. I (not to see) him before we (to meet) at the concert. 5. He (to leave) the house before I (to have) time to ask him anything. 6. He (to tell) me he (to learn) it from the newspaper. 7. He (to enter) the room, (to take) something from the desk and (to go) out. 8. There (to be) two men in the room. One of them (to write) something while the other (to read) a newspaper. 9. He (not to tell) me that he (to receive) a telegram from her. 10. I (to ask) him if he (to know) where she (to live). I (to say) I (not to know) her address. 11. He (to ask) me if I (can) give him your address. 12. She (to say) that he (to give) her the wrong address. 13. I (to ask) him where he (to put) my letter. 14. He (to tell) us that they (to spend) all the money. 15. After spending several days in Paris he (to feel) lonely and (to want) to return home.

Тема: Майбутні часи

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Повторити правила утворення та вживання.
- 2 Виконати комплекс тренувальних вправ.

Практичне завдання:

1 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

Питання для самоконтролю:

Exercise 1. Use the Future Indefinite, the Future Continuous or the Future Perfect instead of the infinitives in brackets.

- 1. They ... till it grows dark (to wait).
- 2. I... back by six, and I hope you ... a good sleep by that time (to be, to have).
- 3. At that time she ... her early morning cup of coffee (to have).
- 4. I ... a lecturer for 20 years by next May (to be).
- 5. By the 6th of July we ... at the seaside for a fortnight (to be).
- 6. He ... you up and ... you everything (to ring, to tell).
- 7. From ten till twelve he ... in his study (to write).
- 8. What you ... at 7 o'clock? I... my homework (to do, to do).
- 9. She always keeps her word. I know that if she promises, everything... in time (to do).
- 10. The contract .. before the director comes to the office (to type).

Exercise 2. Translate into English using the Present Indefinite, Future Indefinite, the Future Continuous or Future Perfect.

- 1. Вони переїдуть до нового будинку до дня Святого Валентина.
- 2. Мої родичі прийдуть о сьомій годині. Я зроблю уроки до цього часу.
- 3. Він працюватиме в саду, коли його дочка Віра повернеться з роботи.
- 4. Мама вже приготує обід до того часу, як мій тато прийде додому.
- 5. Що ти робитимеш завтра? Я зроблю всі уроки до другої години, а потім до вечора сидітиму над математикою.
- 6. Як тільки мій друг повернеться додому, він почне працювати над доповіддю. Він напише її до сьомої години.
- 7. Не дзвоніть йому завтра о п'ятій. Він буде дуже зайнятий в цей час. Він буде обговорювати важливе питання з менеджером.
- 8. Лист прийде, коли ви не чекатимете його.
- 9. Якщо ти прийдеш до сьомої, я приготую тобі смачну вечерю.
- 10. Коли ти закінчиш писати свою книгу, ти покажеш її моєму братові.
- 11. Ми приготуємо всі необхідні документи до того часу, як він складе іспит.

Тема: Узагальнення граматичного матеріалу

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

Виконати комплекс тренувальних вправ.

Практичне завдання:

1 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

Питання для самоконтролю:

Exercise 1

- 1. You (to go) for a walk with me? I (to be) sorry, I can't. I (to do) my homework. I (not yet to write) the English exercise. If you (to wait) for me, I (to go) with you in half an hour. I (to want) to go for a walk very much, because I (not to go) for a walk yesterday. 2. Don't go to Nick's place now, he (to work). He (to finish) his homework at seven o'clock. If you (to come) after seven, he (to be) very glad. 3. Pete (to go) to the cinema? Yes, I (to think) so. He usually (to play) in the yard at this time, and now he (not to be) there. 4. He (to read) a book at five o'clock esterday.
- 5. Yesterday the children (to do) all their homework before mother (to come) home, and when she (to come), they (to play) with the cat. 6. I (to lose) my key when I (to play) in the yard yesterday. 7. Ring me up as soon as you (to come) home. 8. Where you usually (to take) books for reading?

Exercuse 2

1. What you (to learn) for today? — I (to be) sorry, I (not to prepare) my lesson. I (to be) ill yesterday and (not to know) what to do. I (to prepare) my lesson tomorrow. — If you (not to prepare) your lesson tomorrow, you (to get) a bad mark. 2. What you (to do) at five o'clock yesterday? 3. Mike always (to do) his homework in the evening, but today he (to begin) doing it as soon as he comes from school, because his father (to promise) to take him to the theatre. 4. When Mary (to come) home, her brother (to read) the book which she (to bring) him two days before. 5. Autumn (to come). It (to be) November now. It (to get) colder, the days (to get) shorter. It often (to rain). Soon it (to be) very cold. 6. When I (to do) my homework yesterday, I quickly (to run) to the yard, because my friends (to wait) for me there. 7. We (to have) a good time last summer.

Exercise 3

It was eight o'clock in the morning and time for me to go to work. I (to look) out of the window. It (to rain) hard. "You (to get) wet through if you (to go) out now," said my mother. "No, I ...," I answered, "I (to take) an umbrella." We (to have) five umbrellas in the house, but when I (to want) to take one, I (to find) that there (to be) not one that I could use: they all (to be) torn or broken. So I (to take) them all and (to carry) them to the umbrella-maker, saying that I would call for the umbrellas on my way home in the evening. When I (to go) to have lunch in the afternoon, it still (to rain) very hard. I (to go) to the nearest cafe, and (to sit) down at a table. A few minutes later a young woman (to come) in and (to sit) down at the same table with me. When I (to finish) my lunch and (to be) ready to leave, I absent-mindedly (to take) her umbrella and (to start) for the exit. She (to stop) me saying that I (to take) her umbrella. I (to return) the umbrella with many apologies. In the evening I (to go) to the umbrella-maker, (to take) my five umbrellas and (to get) on the tram to go home. It so happened that the woman I (to meet) at the cafe (to ride) in the same tram. When she (to see) me with my five umbrellas, she (to say): "You (to have) a successful day today, (to have not) you?"

Тема: Читання спец. тексту з елементами аналізу. Пасивний стан дієслова **Мета:**

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Переклад та аналіз тексту
- 2 Виконати комплекс тренувальних вправ

Практичне завдання:

- 1 Прочитайте і перекладіть текст
- 2 Виділені слова випишіть і перекладіть

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.

Питання для самоконтролю:

Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.

Exercise 1. Use Present Continuous Passive or Active in your statements. Follow the example:

e.g., It is 11 p.m. and Mary is still polishing the floor! or The floor is still being polished.

Here are some suggestions for your statements:

- to hold a meeting,
- to make mistakes,
- to play the violin,
- to repair the electrical iron,
- to roast a chicken,
- to read detective stories.

Exercise 2. Answer the questions. Follow the models. Use the Passive Voice where possible. _

- e.g., Where do they make these wonderful biscuits?
- They're made in our canteen.

When will they open the new shop?

- It will be opened next month.
- 1. What is usually discussed in a History seminar? (famous Ukrainian dates)
- 2. Where do they make these fashionable dresses? (at a Chernihiv factory).
- 3. Who is going to meet you at the station? (father)
- 4. When did they build that old house? (in 1965)
- 5. What do they use this building for? (for offices)
- 6. Who do you think will be elected monitor of your group this year?
- 7. Do you know who was chosen to represent the University at the sports competitions?

Exercise 3. Give as many answers as you can to the question. Follow the examples:

- e.g., What's happened? The vase has been broken.
  - The snake has been found at last!
  - The cake has been burnt.
  - I was frightened to death by a fierce dog.
  - Din ner has been cooked later than usual.

Now go on yourself.

Exercise 4. Open the brackets.

- 1. Her book (to finish) this month.
- 2. The article (to translate) in three days.
- 3. Furniture (to make) from wood and plastic.
- 4. The news (to announce) tomorrow.
- 5. The patient (to take) to hospital last Friday.
- 6. The pupils (to explain) a new rule at the next lesson.
- 7. He (to appoint) a new manager.
- 8. Dictations (to write) every day.
- 9. This newspaper (to sell) everywhere.

Ancient Mediterranean

In the first period of recorded history, art began alongside the invention of writing, founded by the great civilizations of Near East: Egypt and Mesopotamia. This period also differed from others because artistic manifestations occurred in every culture of all the continents. In this period, the first great cities appeared near major rivers: Nile, Tigris and Euphrates, Indus and Yellow River.

One of the great advances of this period was writing, generated primarily by the need to keep tax and commercial records. The first writing code was the cuneiform script, which emerged in Mesopotamia c. 3500 BCE, written on clay tablets. It was based on pictographic and ideographic elements, while later Sumerians developedsyllables for writing, reflecting the phonology and syntax of the Sumerian language. In Egypt hieroglyphic writing was developed, with the first sample being the Narmer Palette (3,100 BCE). The Hebrew language was one of the first languages to utilize the method of writing with an alphabet (*Abjad*, c. 1,800 BCE), which relates a uniquesymbol for each phoneme; the Greek and the Latin alphabet derive from it.

Тема: Узагальнення граматичного матеріалу

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

Виконати комплекс тренувальних вправ.

Практичне завдання:

1 Виконайте вправи.

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.

Питання для самоконтролю:

Exercise1. Change the sentences from Active to Passive Voice.

- 1. Roger can tell the truth.
- 2. His parents invited many people to the wedding.
- 3. They were discussing this question at three o'clock.
- 4. We will pack the things.
- 5. We are planning the redecoration of our house.
- 6. Derek is repairing my car now.
- 7. She always criticizes the way I dress.
- 8. Kate was doing the washing at that time.
- 9. She has put her keys in her pocket.
- 10. She is still translating the article.

Exercise2. Change the sentences from Passive to Active Voice.

- 1. Nancy's dog has been stolen by someone.
- 2. My pen was taken by Fred.
- 3. I was promised a new computer by my parents.
- 4. Mike was exhausted by his hard work.
- 5. Their steps were heard by us.
- 6. Look! Someone is being attacked.
- 7. Who has been invited to the party by Bob?
- 8. The fish had been eaten by her cat by that time.
- 9. All the books were left at home by me.
- 10. A new rule is being learnt by the students at the moment.

Exercise 3 Translate the following sentences into Ukrainian.

- 1. Ця робота буде закінчена до вечора.
- 2. Чи відкрили вже виставку?
- 3. Що вам подарували на день народження?
- 4. Зараз будується багато нових кварталів.
- 5. Через місяць йому запропонують якусь цікаву роботу.
- 6. Хто переклав цю книжку?
- 7. Яку іноземну мову викладають у вашій школі?
- 8.Які англійські п'єси будуть поставлені шкільним театром?
- 9. їх запросили взяти участь у цьому святі.
- 10. Які проблеми обговорювали вчора на зборах?
- 1. Нам повідомили, що оцінки вже виставлені.

Тема: Читання спец. тексту з елементами аналізу. Модальні дієслова **Мета:**

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Переклад та аналіз тексту
- 2 Виконати комплекс тренувальних вправ

Практичне завдання:

- 1 Прочитайте і перекладіть текст
- 2 Виділені слова випишіть і перекладіть

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.

Питання для самоконтролю:

Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.

1. Translate the sentences using the modal verb *can* or its equivalent *to be able to*:

- 1. Вона не може вас зрозуміти, спробуйте пояснити ще раз.
- 2. У минулому році я абсолютно не вмів кататися на лижах, а зараз я умію.
- 3. Вона не зможе вчасно дістатися до аеропорту.
- 4. Чи зможеш ти відправити йому повідомлення електронною поштою?
- 5. Я думаю, вона не зуміє розв'язати цю задачу.
- 6. Ти зможеш полагодити мій магнітофон?
- 7. Боюсь, він не зможе допомогти мені переїхати в новий будинок наступної неділі.
- 8. Учора я не зміг побачити директора, тому що він обув на конференції, але сьогодні після роботи я зможе це зробити.

2. Remember the meaning of the modal verb *may* (дозвіл, припущення), e.g. *You may take my pen. It may rain soon*. Translate the following sentences:

- 1. Якщо ти не надягнеш пальто, ти можеш захворіти.
- 2. Не йди з дому: мама може скоро прийти, а в неї немає ключа.
- 3. Будь обережним: ти можеш упасти.
- 4. Якщо твоя робота готова, можеш іти додому.
- 5. Вчитель сказав, що ми можемо обговорити це питання разом.
- 6. Чи мені можна увійти?

3. Translate into English, using the equivalent of the verb *may - to be allowed to*:

- 1. Палити заборонено.
- 2. В Англії вам дозволяють водити машину, якщо вам 17 років.
- 3. У США дозволяють продовжувати їздити на машині навіть у віці 90 років.
- 4. Їм дозволяють користуватися магнітофоном у фонолабораторії.
- 5. Учора їм дозволили прийти на тренування трохи пізніше.
- 6. Я думаю, тобі не дозволять закінчити роботу без експерименту.

ENGLAND'S ART

England's art has seen many different phases and trends through the centuries. These phases were determined by international invasions, religion, resources, and so on. As the conditions and context of England changed, so did the creativity it inspired.

When the Anglo-Saxons invaded England, they brought with them the cultures and traditions of the Germanic tribes from

which they hailed. This type of art was characterised by intricate carvings in ivory and bone as well as impressive metalwork. This style became modern and sophisticated, only accessible to the wealthy.

Then, in 1066, the Norman invasion took place. This led to the destruction

of the metalwork, as this material was melted and reused for other purposes. The paintings and sculptures were either destroyed or sent to Normandy for the enjoyment of its inhabitants. The art boom saw an overall halt for the next few decades. Gradually, Romanesque paintings emerged, which soon evolved into Gothic-style productions. These were of superior quality, coveted by collectors throughout Europe. It was also around this time that stained glass was introduced and used extensively in churches.

In the 1500's and 1600's, the Tudor period prevailed. This meant that most art was imported. However, there was a strong English influence in the field of portrait miniatures. Over the course of the next few years, portraits became a very important part of English art, right into the 18th century. Full sized portraits and landscape paintings were the order of the day by the close of the 1700's. The baroque style that characterised these pieces was very influenced by the style and

technique of Anthony Van Dyck. English nobles began a culture of collecting art at this time, earning it an acclaim it had not before enjoyed.

The 18th century also saw its art beginning to reflect middle-class living and attitudes. Weaknesses and vices were focussed on, approached with humour and satire.

The following century was characterised by the Norwich style, which was,

in turn, influenced by the landscape paintings of Norfolk and Holland. This was a passing phase, quickly replaced by water-colour renditions.

Тема: Читання спец. тексту з елементами аналізу. Модальні звороти **Мета:**

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Переклад та аналіз тексту
- 2 Виконати комплекс тренувальних вправ

Практичне завдання:

- 1 Прочитайте і перекладіть текст
- 2 Виділені слова випишіть і перекладіть

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.

Питання для самоконтролю:

Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.

1. Use the modal verbs may (might) or can (could):

- 1. Most children ... slide on the ice very well.
- 2. Be careful: you ... spill the milk if you carry it like that.
- 3. I ... not imagine her speaking in public: I knew she was so shy.
- 4. She asked me if she ... use my telephone.
- 5. A fool ... ask more questions than a wise man ... answer.
- 6. You ... read this book: you know the language well enough.
- 7. You ... take this book: I don't need it.
- 8. The school was silent: nothing ... be heard in the long dark corridors.
- 9. Waiting ... be endless, you know.
- 10.... you tell me the nearest way to the city museum?

2. Remember the meaning of the modal verb *must* (необхідність, обов'язок, припущення), e.g. *You must respect your parents. It must be cold outside.* Translate the following sentences:

- 1. Ти повинен виїхати завтра вранці?
- 2. Він, мабуть, дуже втомився.
- 3. Ви не повинні спізнюватися.
- 4. Я повинна наполегливо працювати над англійською.
- 5. Ви не повинні забувати про свої обов'язки.
- 6. Ви напевно дуже голодні.
- 7. Я мушу визнати, що я неправий.

3. Remember the equivalents of the modal verb *must*:

to have to - вимушена необхідність,

to be to – необхідність за домовленістю, наміченим планом, наказ.

Fill in the blanks with to have to or to be to:

- 1. If I don't ring you up before six o'clock, you ... to go to the concert hall alone and wait for me at the entrance. Is that clear?
- 2. The planters ... to gather their cotton at once, as they had been warned that heavy rains were expected.
- 3. I ... to wear glasses as my eyesight is very weak.
- 4. She ... to send a telegram because it was too late to send a letter.
- 5. You ... to learn all the new words for the next lesson.
- 6. Who ... to go to the library to get the new books? I was, but I couldn't because I ... to finish some work at the phonetics laboratory.
- 7. It is raining. You ... to put on your raincoat.

Тема: Читання спец. тексту з елементами аналізу. Узгодження часів **Мета:**

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

- 1 Переклад та аналіз тексту
- 2 Виконати комплекс тренувальних вправ

Практичне завдання:

- 1 Прочитайте і перекладіть текст
- 2 Виділені слова випишіть і перекладіть

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.

Питання для самоконтролю:

Перевірити знання лексики, закриваючи почергово спочатку український варіант, а потім англійський.

1. Use the Past Perfect Tense of the verbs in brackets.

1. I was sure that I (see) the man before. 2. I asked him why he (leave) the party so early. 3. It was clear that he (give) us the wrong address. 4. The teacher corrected the exercises which I (prepared). 5. He knew that he (make) a serious mistake. 6. She said she (look) everywhere for the book. 7. I felt that I (meet) the man somewhere before. 8. He wanted to know what (happen) to his briefcase.

2. Change the following into the Past Perfect Tense. Use the words in brackets to indicate the time of actions.

1. The delegation has arrived (by last Sunday). 2. The students have read this

book (by last week). 3. Ann has done her lessons (by the time I came). 4. They

have finished this work (by 5 o'clock yesterday). 5. We haven't yet seen our teacher (before the bell rang). 6. Have you seen the telegram (before I called you up)? 7. He has translated the article (by this time yesterday). 8. I have already had dinner (when my friend came). 9. She hasn't yet bought a present for him (when he met her).

3. Make the following interrogative and negative. Give short answers.

1. You had studied English before you entered the university. 2. They had

arrived at the station by 6 o'clock. 3. James had finished reading the book by last

Sunday. 4. Eve had done her lessons by the time you rang her up. 5. The teacher had given her students their homework before the bell rang. 6. The lecture had begun by the time I entered the hall. 7. The children had fallen asleep by the time we returned. 8. They had finished the construction of the stadium by the time we moved there. 9. By eight o'clock yesterday he had done his homework. 10. Ann had cooked breakfast before we woke up.

4. Replace the infinitives in brackets by the Past Indefinite or the Past Perfect Tense.

1. By two o'clock the teacher (to examine) all the students. 2. On my way to

school I (to remember) that I (to leave) my report at home. 3. All my friends (to be) glad to hear that I (to pass) all the examinations successfully. 4. Where you (to work) before you (to enter) the university? 5. He (to study) French before he entered the institute. 6. All the passengers (to see) at once that the old man (to travel) a great deal in his life. 7. By the time we (to come) to see him, he (to return) home. 8. During the holidays my friend (to visit) the village where he (to live) in his childhood. 9. When they (to enter) the hall, the performance already (to begin).

Tema: The Conditional Mood.

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1 Виконати комплекс тренувальних вправ

Практичне завдання:

- 1 Повторити правила утворення та вживання.
- 2 Виконати комплекс тренувальних вправ

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.

Питання для самоконтролю:

Tema: Subjunctive II, I

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1 Виконати комплекс тренувальних вправ

Практичне завдання:

1 Виділені слова випишіть і перекладіть

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.

Питання для самоконтролю:

Tema: The Imperative Mood.

Мета:

- **дидактична:** засвоїти інформацію, оволодіти знаннями з граматики, узагальнити знання, новий матеріал, залучити до творчої діяльності;
- розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять;
- **виховна:** формувати відповідальне ставлення до навчання, пробудити в пізнавальній, творчій діяльності.

Питання, що виносяться на самостійне вивчення:

1 Виконати комплекс тренувальних вправ

Практичне завдання:

1 Виділені слова випишіть і перекладіть

Література:

- 1 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 2 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 3 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова: Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.

Питання для самоконтролю:

СПИСОК ОСНОВНОЇ ТА ДОДАТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

- 1 Качалова К. Н., Израилевич Е. Е. Практическая грамматика английского языка. К.: Методика, 1995.
- 2 Бичкова Н. І. Англійська мова. К.: Либідь, 2004.
- 3 Maнci €. O. English. К., 2004.
- 4 Биконя О.П. Англійська мова. Навчальний посібник. К.:УАБП, 2010.
- 5 Буданов С.І., Борисова А.О. Ділова англійська мова Харків: «ТОРСІНГ ПЛЮС», 2005.
- 6 Богацкий И.С., Дюкалова Н.М. Бизнес-курс английского языка. К.: Логос, 1998.
- 7 Жилко Н. М., Панова Л. С. Вправи з граматики англійської мови. К.: Освіта, 1995.
- 8 Бех П. О. Англійська мова. К.: Либідь, 1997.
- 9 Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. К.: Логос, 1997.
- 10 Голіцинський Ю. Граматика. К.: А.С.К., 2005.
- 11 Грицай А. М. Англійська мова. Ніжин, 2002.
- 12 Парахина А.В., Тылкина С.А. Учебник английского языка для специальных учебных заведений. М.: Высшая школа, 1986.
- 13 Труевцева Т.И., Кац Р.И. Пособие по английскому языку для вузов текстильной промышленности. М.: Высшая школа, 1969.
- 14 Гагіна Н.В. Методичні вказівки до практичних занять з англійської мови. Чернігів: ЧДІЕІУ, 2003.
- 15 Куліш І.М., Королюк Г.О. English for Fine Arts Students: Навчальний посібник для студентів спеціальності «Образотворче мистецтво». Черкаси: Вид. від ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2013.

Додаткова література

- 1 Словник англо-український.
- 2 Словник українсько-англійський.

Рекомендації щодо роботи з літературою

Опрацювання матеріалу потрібно починати з прочитання всього тексту, дотримуючись таких правил:

- 1 Зосередитись на тім, що читаєш;
- 2 Виділити саму суттєвість прочитаного, відкидаючи дрібниці;
- 3 Зрозуміти думку автора чітко і ясно, це допоможе виробити чітку і власну думку;
  - 4 Мислити послідовно і обережно;
  - 5 Уявити ясно те, що читаєш.

У процесі роботи над темою тлумачення незнайомих слів і спеціальних термінів знаходити в словнику іншомовних слів і у спеціальних довідниках.

Незрозумілі місця, фрази, вирази перечитувати декілька раз, щоб зрозуміти їхній смисл.

Після прочитання тексту необхідно:

- 1 Виділити головну думку автора;
- 2 Виділити основні питання тексту від другорядних;
- 3 Усвідомити зв'язок між теоретичними положеннями і життям (практикою);
  - 4 Закріпити прочитане у свідомості;
  - 5 Пов'язати нові знання з попередніми ;
  - 6 Перейти до заключного етапу засвоєння і опрацювання записам.

Записи необхідно починати з назви теми та підручника (хрестоматії), прізвища автора, року видання та назви видавництва. Якщо це журнал, то рік і номер видання, заголовок статті. Після чого скласти план, тобто короткий перелік основних питань тексту в логічній послідовності теми.

Складання плану, або тез логічно закінченого по смисловому змісту уривка тексту, сприяє кращому розумінню його. План може бути простий або розгорнутий, тобто більш поглиблений.

Після складення плану необхідно перейти до текстування записів.

Записи необхідно вести розбірливо і чітко. Вони можуть бути короткі або розгорнуті залежно від рівня знань студента, багатства його літературної мови, навичок самостійної роботи з книгою. По мірі клопіткої і систематичної праці, записи повинні носити тезисний характер і бути логічно послідовними.

Для зручності користування записами необхідно залишати поля для заміток і вільні рядки для доповнень. Записи не повинні бути одноманітними. В них необхідно виділяти важливі місця, головні слова, які акцентуються різним шрифтом або різним кольором шрифтів, підкреслюванням, замітками на полях, рамками, стовпчиками тощо.

Записи можуть бути у вигляді конспекту, простих або розгорнутих тез, цитат, виписок, систематизованих таблиць.

Конспект (лат. огляд) - це коротка, стисла, послідовно викладена за текстом універсальна форма запису основного змісту прочитаного, яка може супроводжуватись різними вищезгаданими записами.

Складання конспекту зводиться до коротких записів змісту кожного заголовку плану. Виділяючи основні думки, положення, підтвердження прикладами. Всі питання плану повинні бути пов'язані між собою.

Виписки використовуються за необхідності викладання найбільш важливих місць, фактів, цифрових даних, точного формулювання правил та законів.

Цитата (лат. визнавати) - це послідовний вислів, яким підкреслюється положення тексту. Вона зберігає гостроту висловлювання автора, виписується послідовно, грамотно і вказується джерело цитати.

Важливим елементом конспектування ϵ уміння використовувати **ілюстровані роботи** (схеми, графіки, діаграми) і систематизовані **таблиці.** Основним недоліком у даному питанні ϵ механічне виконання ілюстрацій, що не пов'язане з текстовим матеріалом.

Викладач повинен навчити самостійно складати, аналізувати і користуватись при теоретичних викладках матеріалу.

Складання ілюстрованих матеріалів проявляє творчу і свідому активність студента до оволодіння знаннями, сприяє практичним умінням і навичкам до самостійної, вдумливої праці.

Навички конспектування виробляють уміння студента до написання рефератів.

Реферат (*лат.* докладувати, повідомляти) - це короткий виклад суттєвості змісту якої-небудь книги, теми, чи окремого питання прочитаного джерела.

Реферат викладають у вигляді вільного запису своїми словами, дотримуючись послідовності фактів згідно з джерелами і супроводжуючі текст виписками, цитатами, ілюстративними матеріалами.

Необхідно привчити студентів користуватись великою кількістю джерел для написання реферату. Це дає можливість повноцінніше висвітлювати тему і навчитись зіставляти вислови, думки, цифрові дані різних авторів, років видання, що сприяє виробленню власної думки студента і є рушійним фактором до навичок елементів дослідницького мислення.